

Handläggare
Cathrin Levander
Telefon: 08-50818006

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2024-04-18

Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8), KS 2024/253. Remiss

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss av betänkandet *Livsmedelsberedskap för en ny tid* (SOU 2024:8).

Sammanfattning

Regeringen tillsatte under 2022 en utredning som fick i uppdrag att utreda hur man kan utveckla livsmedelsberedskapen i Sverige. Utredarna har nu överlämnat sitt betänkande *Livsmedelsberedskap för en ny tid* (SOU 2024:8).

Utredaren föreslår att det ska instiftas en ny lag – *lag om livsmedelsberedskap* som ska reglera Sveriges livsmedelsberedskap. I förslaget har kommuner fått ett lagstadgat ansvar för vissa uppgifter inom livsmedelsberedskapen. Utredaren föreslår att kommunerna ska få i uppgift att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i en kommun vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen, planera för en lokal livsmedelsdistribution samt utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser att förslaget ligger i linje med stadens arbete att bygga upp en sektorsindeldad civil beredskap.

I författningsförslaget framgår att kommunen ska ”vidta lämpliga åtgärder”. Där ser förvaltningen ett behov av konkretisering vad det specifikt innebär.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Säkerhetsläget i vårt närområde och omvärld har förändrats vilket påverkat Sveriges säkerhetsarbete och återupprättande av totalförsvarsplanering. Totalförsvar omfattar både civilt och militärt försvar vars syfte ska verka krigsavhållande och därmed förebyggande och fredsbevarande. Målen för civilt försvar består av sju mål som Myndighet för samhällsskydd och beredskap (MSB) tagit fram.

Målet för civilt försvar är att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Livsmedelsberedskap är en viktig del av det civila försvaret och regeringen beslutade därför under 2022 att tillsätta en utredning som skulle föreslå en utvecklad inriktning för livsmedelsberedskapen.

Betänkandet har remitterats till ett stort antal instanser. Stockholms stad har fått betänkandet på remiss och kommunstyrelsen har i sin tur remitterat det till ett antal instanser, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 16 maj 2024.

Remissen i sammanfattning

Utredningen påtalar att den enskilt viktigaste åtgärden för en god livsmedelsförsörjning är att upprätthålla den inre marknaden och handeln. Begränsningar i handeln kommer få negativ påverkan på vår förmåga att försörja befolkningen med nödvändiga livsmedel. Detsamma gäller för våra möjligheter att exportera livsmedel och andra varor. Med anledning av det lämnar utredarna flera förslag som de bedömer kan genomföras redan under nästkommande totalförsvarsbeslut. Utredarnas förslag utgör en del av underlaget för regeringens fortsatta arbete för uppbyggnaden av

livsmedelsberedskapen i syfte att stärka samhällets krisberedskap och det civila försvaret i enlighet med målet för civilt försvar.

Utredarna ser fördelar i att livsmedelsberedskapen även berör fredstida krissituationer som kan innebära allvarliga konsekvenser för livsmedelsförsörjningen som vid klimatförändringar, smittsamma sjukdomar och radioaktiva utsläpp och inte bara vid höjd beredskap, då fullmaktslagstiftning kan användas.

Det övergripande målet för livsmedelsberedskap föreslås ingå i ny lag, *lagen om livsmedelsberedskap*, för att säkerställa att hela befolkningen över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen.

Förvaltningen har främst i denna remiss fokuserat på de förslag som berör kommunens tillkommande ansvar. I lagen om livsmedelsberedskap införs bestämmelser om kommuners ansvar för livsmedelsberedskap och bestämmelser om beredskapslagring. Det gör att arbetet knyts an till såväl civilt försvar som försörjningsberedskap, och tydliggör därmed att livsmedelsberedskap är grundläggande inom totalförsvaret.

Utredaren föreslår att kommuner ska få ett lagstadgat ansvar för vissa uppgifter inom livsmedelsberedskapen. I förslag till ny lag om livsmedelsberedskap föreslås att kommunerna ska analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Kommuner ska också planera för lokal livsmedelsdistribution. Vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen eller en överhängande risk för en sådan störning ska kommunen enligt förslaget utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen.

Utredarna föreslår att kostnader för livsmedelsberedskap belastar statsbudgeten och beräknas uppgå till cirka en miljard kronor per år mot slutet av nästa totalförvarsbeslutsperiod. Vidare föreslår utredaren att Livsmedelsverket ska få i uppdrag att vägleda och följa upp kommunernas arbete med livsmedelsberedskap.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningens stabsenhet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget. Samhället behöver ha en mycket god beredskap för att kunna möta olika typer av kriser.

Där är livsmedelsförsörjningen en väsentlig del. Flera av stadens nämnder ska också ha en beredskap för att klara ett grundläggande måltidsbehov för minst sju dygn. Detta är en del av det pågående arbetet med att höja stadens beredskapsförmåga.

Stockholm stad, har som ett led i att stärka kommunens beredskap inom de samhällsviktiga och totalförsvarsviktiga uppdragen påbörjat arbetet med att skapa en sektorsorganisation som ska möjliggöra samordning och utveckling av stadens beredskapsarbete inom ett antal olika sakområden. Sektorsorganisationen följer samma struktur som den nationella sektorsorganisationen. En av dessa sektorer är livsmedelsförsörjning och dricksvatten.

Förvaltningen ser att utredarens förslag ligger i linje med det arbetet som Stockholms stad redan har påbörjat.

I författningsförslaget framgår att kommunen ska ”vidta lämpliga åtgärder”. Där ser förvaltningen att det vore bra med en ytterligare konkretisering kring vad det mer specifikt skulle kunna innebära. Vidare ser förvaltningen stora behov av samordning och samverkan mellan flera olika aktörer för att kunna verkställa en beredskapslagring av livsmedel för upp till tre månader.

Klimat- och miljökonsekvenser

I det fall förslaget blir verklighet kommer det troligtvis att medföra konsekvenser inom miljö- och klimat. Det är dock i det här skedet för tidigt för att kunna dra några slutsatser vad de konsekvenserna skulle kunna bli.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Ida Malmberg
Stabschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilaga

Betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid – SOU 2024:8

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2024-03-27
Ida Malmborg, Enhetschef	2024-03-27